Anul 34 | Bucureşti şi Orăştie, la 18 Februarie 1937. | CENZURAT | No. 8.

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie în anul 1902

Director sufletesc: † Dr. ION I. MOŢA Director vremelnic: Pr. IOAN MOŢA	Orice scrisori pentru Redacţie, să se trimită pe adresa: RED. „LIBERTATEA", ORĂŞTIE Jud. Hunedoara	Cererile de abonare şi banii pentru foaie se trimit pe adresa: Admin. „LIBERTATEA" Moţa BUCUREŞTI I., Calea Victoriei 63.	„Libertatea" este: Proprietatea familiei moştenitoare a lui Ion I. Moţa	Apare în fiecare JOI Un exemplar 2 Lei

Intru fericita odihnă de veci...

Pe drum puternic luminat de sori şi stele fost-au aduşi acasă Ionel Moţa şi Vasile Marin din Spania până în România.

PRIN BUCOVINA: la Ghica-Vodă şi Cernăuţi, Dorneşti...
PRIN MOLDOVA: la Bereşti, Paşcani, Roman, Bacău, Adjud, Moineşti, Tg. Ocna...
PRIN ARDEAL: la Topliţa, Tg. Murăş, Ludoş, Războeni, Cluj, Aiud, Albaiulia, Orăştie, Sebeş, Sălişte, Sibiu.
PRIN MUNTENIA: la Râmnic Vâlcea, Piatra Olt, Slatina, Piteşti, Titu—Bucureşti...

5 Arhierei şi 1 Mitropolit au întâmpinat şi îmbrăţişat cu sufletele lor şi au binecuvântat sicriele cu corpurile lor...

DIN TRANŞEU — DUPĂ ADORMIRE.

Camarazii lui Moţa şi Marin, băgând de seamă în dimineaţa de 13 Ianuarie, că dela o vreme mitraliera, cu care ei băteau în duşman, nu mai dă semne de viaţă, au alergat cei mai de aproape, să vadă de nu s'a întâmplat ceva? — şi, îngroziţi i-au aflat pe amândoi, ucişi fulgerător de o bombă vrăşmaşă, căzută asupra lor. I-au ridicat şi i-au dus la o căsuţă din spatele frontului, unde i-au aşezat... Ionel Moţa avea încins în jurul trupului steagul tricolor cu care plecase echipa lor de acasă. I-au desfăşurat steagul şi i-au acoperit cu el. Părintele Dumitrescu, camarad şi soţ de luptă, a cetit rugăciuni udate cu multe lacrimi pentru dragii lor camarazi, a venit şi preotul catolic al trupei şi s'a rugat şi a plâns, sărutând tricolorul românesc de pe corpurile lor.

Au fost apoi duşi de aci la spitalul cel mai apropiat de evacuare, la Grignon, aci i-au aşezat în 2 sicrie de lemn şi de aci trimişi la spitalul militar din Toledo, unde au fost îmbalsamaţi... După asta, şefii spitalului au aranjat o cameră anume pentru adăpostirea lor vremelnică, aşternând-o pe jos cu negru, cameră de durere şi de jale. Pe un catafalc au fost apoi aşezaţi ei. Pe pereţi icoane, şi — lucru minunat, — printre icoane, iată şi Icoana Arhanghelului Mihail, care i-a însoţit mereu în drumul lor!... E icoana la fel cu cea pe care o poartă legionarii în »mărţişorul« lor... In jur lumânări, tămâie, preotul Dumitrescu şi legionarul Totu, care era trimis la spital ca bolnav, veneau şi se rugau lângă cele 2 sicrie... Iar o gardă de onoare din »Falanga Spaniolă«, sta întruna lângă cele 2 sicrie, ziua şi noaptea, — până la plecarea din Toledo...

Sicriele erau acoperite cu tricolorul român şi cu cel spaniol (cel n o u spaniol: roşu-galbăn-roşu. Cel vechiu, rămas ca al statului spaniol cu guvern comunist, era: roşul-galbăn-albastru, ca cel românesc, doar colorile puse curmeziş faţă de cele româneşti).

Aşa au rămas scumpele sicrie dela aducerea lor la Toledo (18 Ianuarie) până la plecare, în camera prefăcută în capelă, îndoliată, cu gardă falangită lângă ele şi între rugăciuni...

PLECAREA DIN TOLEDO

Intre timp sosise d. General Cantacuzino şi d. inginer Virgil Ionescu şi făcuseră toate pregătirile pentru a-i putea aduce acasă pe scumpii noştri.

S'au adunat în curtea spitalului toate deregătoriile militare şi civile ale cetăţii şi armată. Aci, scoţându-se sicriele pe umeri de soldaţi din »Tercio«, o companie cu muzica militară dădea onorul, până sicriele au fost aşezate pe un camion împodobit mortuar... De faţă era Guvernatorul oraşului, un Colonel.

Un ofiţer al garnizoanei, a rostit în spanioleşte o vorbire foarte frumoasă, preamărind vitejia lui Ionel Moţa şi Marin, dovedită de repeţite ori în grelele lupte la cari au luat parte! — A răspuns dl General Cantacuzino în franţuzeşte, mişcând toate inimile prin cuvintele d-sale. — Apoi trupa întreagă a defilat pe dinaintea sicrielor şi... plângea toată lumea, şi soldaţii şi civilii, şi bărbaţii şi femeile...

De aci camionul, cu coperiş de-asupra, purtând sicriele, lângă cari stăteau de pază doi legionari din cei rămaşi în viaţă, — a plecat trecând printre case, în ale căror ferestre lume multă se înghesuia şi plângea povestea celor doi bravi Români...

LA IRUN

Au trecut prin San-Sebastian spre I r u n, — cel din urmă oraş în Spania, spre hotarul Franţei. Aci s'a pregătit luptătorilor români o primire foarte mişcătoare! — Le-a ieşit in cale armata câtă se afla în oraş, — iar pe laturile uliţelor erau toţi locuitorii (vre-o 20.000 din 100.000 câţi avea înainte de războî. Ceialalţi au murit, au fugit, au părăsit oraşul, căci casele din el sunt aproape toate numai grămezi de ruine...)

— Cum pe acea vreme în Irun copacii erau înfloriţi, lumea rupea ramuri de copaci şi flori şi le aruncau asupra camionului cu cei 2 morţi... — Naintea camionului mergeau în pas sărbătoresc vre-o 3 plutoane de »Falangişti« şi o companie de »recheţi« (regalişti), — în vreme ce muzicile cântau marşuri religioase. Toate şcolile erau înşirate pe străzi şi lume nenumărată. Si era — ne povesteşte dl Totu — o linişte atât de adâncă, încât se auzeau bătăile rare ale paşilor sol-

— URMARE ÎN PAGINA 2-a —

Mângăerea Patriarhului României

IUBITE MOŢA,

Moartea eroică a fiului tău, mă aduce în raport cu tine — ca părinte — într'o dilemă. Nu ştiu, să te felicit, că din atmosfera casei tale, din influinţa muncii tale pe tărâmul creştinesc şi românesc... a răsărit un astfel de fiu idealist, plin de aşa puternice convingeri altruiste, cari cu entuziasm să-l ducă pe calea de-a dovedi lumii, cum ştie să le pecetluiască cu suprema jertfă a tinerei sale vieţi — ori să fac ceeace se obişnueşte în asemenea cazuri. Să te consolez, încercând a te mângâia. Dar pentru o aşa grea durere a inimii părinteşti,— de unde să iei cuvântul lecuitor? Cel mult, să rog pe D-zeu, ca El să te mângăe şi să-ţi aline durerea.

Cum de pe băncile şcolii te cunosc şi din activitatea-ţi de 4 decenii ştiu, că însuţi ai un suflet de erou, care cu îndrăzneală ţi-a inspirat peana şi scrisul şi te-a dus în temniţa ungurească, care nu era o ruşine, ci o glorie. Un asemenea suflet va găsi însuşi explicaţia mângâitoare a loviturii ce ţi-a dat-o cazul fiului tău.

Eu mai privesc jertfa frumoasă a fiului tău pentru creştinism şi latinism şi din alt punct de vedere. După luptele grele cu duşmanii crucii, el s'a aruncat cu cei 8—10 soţi, ceruţi dela comandant, voluntar asupra *celor din turnul bisericii,* care împrăştiau moarte cu mitraliera lor. Şi a biruit, dar au mai rămas numai doi...

El n'a întrebat: Ce biserică e? Ce cruce e? Ortodoxă sau apuseană? El ştia că nu-i crucea Bisericii sale, — şi totuşi s'a jertfit pentru Ea, căci era tot o C r u c e c r e ş t i n ă!

Ce superioară concepţie creştină!

D-zeu cu tine. Al tău amic:

MIRON, patriarh.

Reprezentarea statelor naţionaliste europene la înmormântarea scumpilor noştri morţi

Statele europene, cu conducere naţionalistă, şi anume, Italia, Germania, Polonia, Spania şi Jugoslavia, au ţinut să fie reprezentate la înmormântarea scumpilor noştri eroi Ionel Moţa şi Vasile Marin. Ele au trimis astfel pe reprezentanţii lor diplomatici la ceremonia înmormântării, subliniind în chip lămurit, că apreciază în cea mai mare măsură jertfa adusă de cei doi fii ai neamului nostru pentru triumful cauzei naţionaliste universale.

In cercurile politice democrate, prezenţa reprezentanţilor statelor naţionaliste la prohodul eroilor noştri martiri, a stârnit o uriaşă involburare. Gazetele lor au găsit nimerit prilejul să atace din nou întreagă m i ş c a r e a de dreapta românească şi să acuze guvernul de slăbiciune. Ele scot mai ales la iveală faptul, că este pentru întâia oară, că reprezentanţii unor ţări streine participă la un eveniment, *dela care guvernul* ţării a absentat.

Nu vrem să tragem, deocamdată, nicio concluzie, nici din faptul, că reprezentanţii statelor naţionaliste au participat la doliul mare al naţiunii noastre chiar în absenţa guvernului nostru şi nici din comentariile, cu care însoţeşte presa aşa zisă democrată această participare. *Precizăm însă, totuş, faptul, că moartea eroică a scumpilor noştri legionari ne a înfrăţit în durerea noastră mare cu ţări şi popoare, cu cari politica democrată perzistă de aproape 20 de ani să ne ţină într'o permanentă învrăjbire.*

Importanţa acestui fapt nu-i poate scăpa nimănuia.

—o—

INTRU FERICITA ODIHNĂ DE VECI...

— URMARE DIN PAGINA 1-a. —

daţilor ce treceau solemni... Şi plâns şi lacrimi, ca după copiii lor, în vreme ce toţi salutau sfintele sicrie...

Aşa am ajuns în faţa edificiului Comandamentului pieţei, aci toate deregătoriile militare şi civile aşteptau serioase. Comandantul militar a rostit o vorbire admirabilă, preamărind jertfa asta curată a unor fii atât de aleşi ai poporului frate românesc, — şi mulţumeşte acestui popor pentru darul său, ajutând prin ei lupta curată a Spaniei creştine. — Dl General Cantacuzino a răspuns franţuzeşte, la fel de mişcător.

A mişcat mult pe privitori şi vederea celor 5 soţi de luptă şi gata de jertfă, cari au scăpat cu viaţa din crâncenul război. Căci, precum se ştie, — cu cele 2 sicrie împreună, veneau spre casă şi ceialalţi 5 camarazi rămaşi în viaţă: Clime, Cantacuzino, Totu, pr. Dumitrescu şi Bănică Dobre. Aceştia au putut fi liberaţi numai după multe intervenţii şi stăruinţe, căci legea »Legiunii streine de voluntari« e foarte aspră şi nu îngăduie retrageri din rândurile ei.

Despărţirea celor doi eroi căzuţi şi a soţilor lor, de către camarazii lor spanioli din Legiune, la Toledo, a fost foarte mişcătoare.

PRIN FRANŢA

Ajunşi în Franţa, sicriele au fost aşezate într'un vagon special pentru dus morţi. Guvernul francez alui Blum nu a stat de vorbă de-adreptul cu dl General Contacuzino pentru a-i face cu putinţă trecerea prin Franţa a celor 2 Români, — ci a dat voie unei „Societăţi de înmormântare“ din Paris, „să treacă prin Franţa doi morţi“... Acea societate de înmormântări a închiriat vagonul şi a pus sicriele în el şi — le-a trecut, ca şi cu orice neştiuţi, prin ţară, până la hotarele Germaniei... Şeful „Casei de înmormântări“ e un creştin catolic, care el însuşi plângea când împodobea vagonul. Şi l-a împodobit cu mult gust, l-a îmbrăcat într'un văl negru străvezlu şi par'că grăind de durerea ce închide în sine.

— Singurul semn duios ce ne-a rămas din trecerea prin Franţa lui Blum, a fost acela că: Consulul României în acea parte a Franţei, fiind un Spaniol, a venit şi dânsul la gară şi a depus o cunună cu tricolor românesc. El preţuia aceste sicrie fiindcă şi un fecior al lui luptă în Spania în liniile lui Franco. — Incolo toată „Franţa“ cu totul neluătoare în seamă...

MARE CINSTE DATĂ LOR PRIN GERMANIA

Cu cât mai rece s'a purtat lumea în Franţa, cu atât mai plină de vrednicie a fost ţinuta Germaniei, faţă de cei doi ofiţeri români, căzuţi pe acelaş front creştin luptător împotriva lui Satan cel roşu, Germanii nu au văzut în cei doi eroi numai doi fii vrednici ai poporului românesc, ci doi camarazi de luptă pe aceeaşi linie, în aceleaşi tranşee, şi i-au primit ca şi cum ar fi fost doi germani de-ai lor, căzuţi.

La cea dintâi gară din Germania, Aachen, i-a întâmpinat o solie a Partidului naţional-socialist conducător azi al ţării însoţită de trupe naţional-socialiste ale lor, cari au dat eroilor toate onorurile militare ce se dau astor fel de viteji. Au făcut apoi cunoscut, că pentru ataşarea vagonului la trenurile germane şi ducerea lui pe căile ferate germane, nu li-se cere şi NU SE PRIMEŞTE nici-o plată! Nu numai, ci li-s'au dat, ca însoţitori doi ofiţeri germani ai aceloraşi trupe, cari să-i petreacă pe tot drumul, îngrijind ca solia românească să nu ducă lipsă de nimic şi nici plată pentru nimic să nu se primească dela ea!

LA BERLIN.

Ajungând vagonul mortuar la Berlin, aci cinstire mare aşteaptă pe eroii români. Gara de Vest din Berlin e înălţată sus, peste case. Acolo sosesc trenurile, acolo se urcă pe scări călătorii şi de acolo se coboară alţii. Piaţa gării, în legătură cu străzile din oraş, e însă jos sub şine, sub trenuri.

Sosind trenul cu vagonul mortuar acolo sus, sicriele au fost scoase din vagon şi coborâte pe umere de ofiţeri germani din trupele naţional-socialiste, jos pe piaţa mare de jos. Aci jos erau aşezate în careu trupele şi la spatele lor şi în jur marea de oameni veniţi să vadă sosirea.

După ce am ajuns jos cu sicriele, ofiţerii cari le purtau pe umeri, au început a înainta cu ele prin faţa trupelor, şi în mijlocul cântecelor muzicilor militare, cari cântau Imnul Regal Român şi Imnul Naţional German, mergeau 20—25 paşi şi se opreau plecându-se cu sicriele până aproape de pământ, ca închinându-le sau alintându-le şi iar ridicându-le, — mişcări foarte interesante şi oarecum desmerdătoare.

Trupele scoase pentru darea onorurilor erau cele mai alese: o parte erau ale Partidului naţional-socialist şi o parte erau din Garda personală a Şefului Statului, Hitler. Toţi bărbaţi ca măsuraţi de înalţi şi arătoşi: dela un cap al liniei la celalalt, nici unul mai mic ca celalalt nici cu un centimetru. Ei au dat salutul de onor sicrielor, în vreme ce muzicele cântau şi cununi strălucite erau aduse din partea Partidului naţional-socialist alui Hitler, din partea Tineretului German poporal, din a Organizaţiei germane pentru străinătate, la cari în Bucureşti s'a mai adaus a Germanilor naţionalişti din România ca a 4-a cunună germană, — Generalul Franco a trimis 2 cununi: una pentru Ion Moţa, alta pentru Vasile Marin; pentru Italia o cunună din partea Ministrului Italian.

Din piaţa gării sicriele, după ce au fost purtate în cerc în faţa trupelor spre a primi salutul închinător, au fost duse într'o sală mare, frumos împodobite şi îmbrăcate pe jos cu negru, în care au fost aşezate pentru a sta peste noapte spre a fi văzute de lumea doritoare. — Aci, în sala specială din gară au stat sicriele o noapte întreagă, cu gardă de onoare stând din soldaţi şi ofiţeri ai trupelor hitleriste. De gardă au făcut aci şi studenţii români legionari aflători în Berlin, cari şi-au cerut parte din această onoare...

Au stat, în semn de mare preţuire, în jurul sicrielor la sosirea lor în Berlin, membri Legaţiei Italiei aflători în capitala germană, ai Legaţiei spaniole şi numeroşi Români aflători în Berlin (cei dela Legaţia României s'au ţinut deoparte, aşa având poruncă).

— Pe însoţitori: d. General Cantacuzino, d. inginer Virgil Ionescu şi cei 5 legionari eroi ce se întorceau cu zile din război, — i-au condus la hotelul de mâna 'ntâi „Adlon“, găzduiţi şi îngrijiţi cu de toate, cu mână largă, fără a li-se primi nici o plată...

Toată noaptea a curs râu de lume, defilând pe dinaintea şi în jurul celor două sicrie, foarte mult cinstite de Germanii naţionalişti..

— In ziua următoare, sicriele cu eroii au fost ridicate şi duse de trupe, tot cu mare cinstire, la vagon şi pornite, în vreme ce trupa salută şi muzica cântă, — mai departe, spre Polonia...

PRIN POLONIA

Prin Polonia trenul a trecut noaptea şi, în liniştea nopţii, a ajuns în dimineaţa următoare, la graniţa României. Stăpânirea polonă nu a primit nici ea nici o plată pentru slujba ce li-a făcut cu trenurile.

LA GRIGORE-GHICA VODĂ

Luni dimineaţa pe peronul gării Ghica-Vodă aşteptau cele dintâi braţe şi inimi româneşti, gata a îmbrăţişa şi a-şi lipi de inima lor pe scumpii răposaţi, ca şi pe cei rămaşi cu zile din marile primejdii. — Merseseră până la hotar: nemângăiatele soţii d-na Moţa şi d-na Marin, cu părinţii ai lor, apoi conducerea legionară, cu d. Corneliu Codreanu în frunte şi cu 3 preoţi plecaţi chiar din Bucureşti, dnii: Prof. dela Facultatea de teologie Dr. Grigore Cristescu, Duminecă Ionescu şi Paschia, la cari s'a alăturat şi parohul local, — apoi vre-o 200 de studenţi dela Cernăuţi şi foarte mulţi Români din loc şi din jur — umplând peronul până departe.

Când trenul s'a apropiat, toată lumea, cutremurată de vederea lui, cu ochii în lacrămi, a îngenunchiat, murmurând rugăciuni... Preoţii fac cel dintâi serviciu divin al bisericii iubite româneşti, asupra dragilor ţării şi bisericii din care au făcut parte.

Intâia întâlnire a prea îndureratelor soţii cu sicriele ce le aduceau, cufundaţi în crunta odihnă de veci, pe adoraţii lor soţi, — a fost zguduitoare... Nici nu se poate descrie. Ele au căzut asupra sicrielor, perzându-şi toate puterile, înecate în lacrimi şi cu inimile zbătându-li-se în pept îngrozitor. Numai cu mare greutate au putut fi urcate în trenul care avea să aducă vagonul până la Cernăuţi.

LA CERNĂUŢI

Pe la ora 9 dimineaţa, Luni, trenul a sosit la Cernăuţi, unde avea să sosească trenul special tocmit şi plătit de Legiune, pentru ca prin ţară să fie ei aduşi cu trenul lor, în care vor lua loc şi numeroşi însoţitori.

După oarecari pertractări şi lămuriri, deregătoriile au dat voe, ca sicriele să nu rămână în gară până la noapte, când va sosi trenul special, ci să fie aduse în oraş şi aşezate în sf. biserică Catedrală. Ridicate pe umeri de legionari, sicriele au fost duse, în mijloc de cântări sfinte şi urmate de mii şi mii de credincioşi, la Catedrală, unde s'a început un înălţător serviciu divin, în vreme-ce lumea umplea Sfânta Casă şi trecea pe lângă sicrie, atingându-le cu mâna ca binecuvântare şi cea din urmă sărutare... Apoi preoţii Catedralei şi alţii au urmat a ceti părţi alese din sfânta scriptură, din evanghelişti, mişcând şi înduioşind inimile credincioase ascultătoare, — iar poporul a defilat, curgând râu domol toată noaptea, în jurul sicrielor.

Marţi dimineaţa la 7, sicriele au fost ridicate şi conduse, între cântări şi lacrimi şi dangăte duioase de clopote, la gară şi aşezate în vagonul mortuar românesc, din trenul special ce sosise şi îi aştepta...

Gardă dublă, de legionari şi de preoţi, s'au aşezat în jurul sicrielor, ca şi camarazii eroi ce se întorceau din Spania... O mică slujbă îi binecuvintează de nou, şi trenul porneşte spre Moldova, în jos...

Prin toate gările, Cuciurul mare, Adâncata, Dorneşti, Dărmăneşti, Burdujeni — lumea nenumărată, cu preoţii în frunte, cu stindardele sfintei biserici pentru care au luptat şi au căzut cei doi eroi... Slujbe, tămâie, cântări sfinte. Chiar ş[i] prin gările în cari trenul n[u] oprea, ci numai îşi domolea pasul, — poporul aştepta cu preoţii, cu luminări aprinse, îngenunchiat, învăluind în sfinţenia gândului şi a cântărilor.

Puternică arătare a alipiri[i] sufletelor bune creştine de sufletele cele cari au adus ce[a] mai mare jertfă pentru Hristos — s'a văzut:

LA BEREŞTI

unde mulţimea de popor ieşis[e] cu un mare sobor de preo[ţi] în frunte, cu steagurile bisericii între sunete duioase de clopote, cu lumânări în mâni ş[i] mulţi căzând în genunchi l[a] sosirea trenului.

S'a slujit de preoţi în sobor, un cor puternic dând răspunsurile, — iar la urmă, ca şi în alte părţi: legionarii, ca şi ceilalţi cari ştiu cântecul au intonat „CÂNTECUL LEGIONARILOR CĂZUŢI“, foart[e] mişcător, dureros, cuceritor. Acest cântec ca o încheere ş[i] încununare a „JURĂMÂNTULUI LEGIONAR“, pe care rosteşte un Comandant şi rostesc inimos nu numai legionarii, ci tot publicul, băr[]baţi şi femei, mireni şi preo[ţi] că: Jurăm pe jertfa pentr[u] Hristos, pilduită nouă de Io[n] Moţa şi Vasile Marin, şi c[ă] vom fi gata oricând a o urma.. Duioasele versuri a legionarilor căzuţi copăr ca u[n] nor de tămâie şi smirnă, ju[]rământul...

S'au văzut la Paşcani ţăra[ni] veniţi din depărtări de 40 k[i]lometri, apoi foarte mulţi lu[]crători, muncitori, şi numeroş[i] ieşeni, în frunte cu d-nii D[r.] Şumuleanu, Nellu Ionescu, apoi delegaţia Advocaţilor şi [a] Centrului studenţesc Iaşi! Manifestaţie de mare preţ.

*

Coborîrea trenului mai departe prin Moldova, a fost to[t] mai măreaţă şi a răsculat to[t] mai uriaşe valuri de popo[r] punând în mişcare tânguitoar[e] clopotele a sute de biseric[i] — iar în oraşe cu Arhiere[i] li-au ieşit Arhiereii în cale [şi] i-au îmbrăţişat cu sufletul [şi] i-au binecuvântat, ca la RO[]MAN, la CLUJ, la SIBIU, [la] BUCUREŞTI.

Despre toate vom da ştiri amănunţite în numărul viitor — cum şi minunatele vorbi[ri] cu cari au fost întâmpinaţi [la] Roman, Cluj, Orăştie, Sibiu..

Ţinem să amintim chiar [de] azi, că deosebit înălţătoare [şi] sfinţitoare cuvinte a vorbit Ina[lt] Preasfinţitul Metropolit Nico[]lae al Sibiului, care a condu[s] sfânta slujbă în Bucureşti, — unde eroii au avut o înmo[r]mântare de care nu au par[te] decât cei mai mari binefăc[ă]tori ai bisericii, ai ţării, ai ne[a]mului.

Vom cerca să o descri[em] în toată măreţia ei.

—o—

Lacrimi pentru Ionel Moța

Telegrame și scrisori primite de părinții lui Ionel Moța, cu prilejul morții sale pe frontul din Spania

Predeal. — Sunt cu tot sufletul alături de Dv. în marea durere ce o încercați. Pierderea lui Ion Moța este o lovitură năpraznică nu numai pentru familia lui, ci pentru toată suflarea românească, pentru tot tineretul naționalist, care îl urma cu credință pe drumul virtuților cetățenești și al regenerării morale.

Păstrez încă în amintire admirabila lui conferință, ținută la Cluj, anul trecut, când mi-a fost dat să-i văd figura lui de bronz, să aud cuvântul lui răspicat, plin de cele mai nobile înțelesuri.

Fie ca jertfa lui să constituie de acum încolo simbolul cel mai prețuit al tineretului, în sforțarea neclintită de a croi țării noi destine.

N. Bărbulescu.

Ploești. Cu inima sfâșiată de durere și în acelaș timp înălțată de mândrie pentru pierderea fiului Sf. Voastre Ionel Moța, vă asigur din departatul județ Prahova, că fiul Sf. Voastre va fi pomenit, de toți cei ce simt românește, ca un erou și mucenic.

Sanda Ionescu, institutoare

Tecuci. — Corpul Advocaților din județul Tecuci, întruniți în adunare generală azi 8 Februarie, își înalță sufletul și admirația pentru jertfa foștilor lor colegi Moța și Marin, căzuți în luptele eroice, la care i-au determinat sincerele lor credinți! Le aducem un pios omagiu.

Decanul Baroului Tecuci

Cluj — Nici n'am îndrăsnit până acum să vă tulbur durerea cumplită cu rândurile mele de condoleanțe. Am ezitat mereu. Acum însă, când fiul iubit se apropie de țară pe scutul eroilor, întâmpinat de neamul întreg, cu profundă emoțiune viu să vă aduc nu cuvânt de jale, ci de îmbărbătare, fericindu-Vă că D-zeu v'a ales să dăruiți Patriei întregite prin jertfa lui Ionel Moța — una din cele mai luminoase pilde de credință în destinul strălucit al neamului românesc.

Trupul lui purtat dealungul țării — ca moaștele sfinților — va scudui toate conștiințele, făcându le să simtă toată măreția unei sângerări voite pentru Hristos și Românism. Nu vom avea un cortegiu funerar acum, ci un alai al milioanelor de inimi trezite, cari însoțesc pe CRA-NICUL nevisat al triumfurilor de mâine.

El este un simbol cuceritor al mântuirii noastre ce va să vie. De aceea, lacrimile cu cari îl întâmpinăm nu vor fi de întristare, ci de mândrie, că Cerul ne-a hărăzit un ARHANGHEL al României creștine și ziditoare, cum ne-a propovăduit o tuturora prin sufletul și graiul lui.

Sanda și I. Matela prof.

Glas de frate din Jugoslavia...

Sân-Mihai (Jugoslavia). — Pentru a câtea oară vine această scrisoare să vă vorbească despre aceiaș durere, pe care soarta v'a aruncat-o în suflet!

Să vă mai pomenesc de ea?

Nu găsesc că e prea nimerit și deaceea mă mulțumesc numai a ruga pe bunul D-zeu să primească de-a dreapta Lui pe acel semizeu erou, care a a fost iubit de toate sufletele de elită ale neamului românesc.

»Vâltoarea vieții m'a aruncat ca învățător la frații noștri de pe aici, trimis de statul român, așa că nu pot să am fericirea de a pune măcar o cărămidă la înălțarea celei mai scumpe biserici a legionarilor.

Nădăjduesc însă că Dzeu mă va ajuta să-mi fortific mai mult sufletul pentru a fi la nevoie de mai mult folos neamului meu!...

O mică rugăminte: Trimiteți-mi întotdeauna și la timp scumpa-mi »Libertatea».

Al. Calotă, înv.

Lacrima unui Maghiar

Pr. cucernice Părinte! Singurul și neuitatul dv. fiu, care s'a luptat vitejește pe pământ străin, pentru noi creștinii, cu tăgăduitorii de Dumnezeu, și a căzut pe câmpul de onoare, este eroul mort al nostru al tuturora!

Această conștiință să ridice pe înfrânții părinți, surori, pe văduvă și orfani, ca și pe toate rudeniile cu inimile întristate.

Iar celui trecut întru fericire, fie-i în mormântul, încununat cu recunoștința noastră, în pământul scump al patriei, somnul cel de veci dulce, odihna liniștită. Cu sincere condolări: Orăștie, 6 II. 1937.

Prof. Alföldi Béla

Brad. Trista veste despre moartea prea timpurie a lui Ionel, ne-a atins nespus de dureros. O țară întreagă îl regretă pe iubitul nostru fiu, o țară întreagă rămâne datoare pentru jertfa adusă pe altarul Națiunei — Române, de către adânc convinsul și mult apreciatul doctrinar al ideii naționale puritane din România, Ionel Moța.

Fiți mândri de fiul vostru căzut în luptă, pentru apărarea creștinătății.

Ion și Letiția Ghișa

Valea-Dosului. In persoana lui Ionel Moța am pierdut cu toții foarte mult..., dar prin cununa mucenicească, care l-a dăruit o cerului,—ne vom încuraja și vom câștiga mult.

Moartea scumpului fiu al P. C. Voastre și al nostru confrate pentru idei, care a câștigat-o pe câmpul de onoare, este desprinsă din jertfa de pe Golgota, îndeplinită de bună voe. Moartea lui pe câmpul de onoare a făcut deja mare cinste nu numai țării noastre, ci și întregei lumi creștinești.

Pantelimon Calancea, preot

Brănești. — Organizația Partidului Național-Creștin Brănești — Dâmbovița, admiră gestul fiului Dvs. Impărtășim durerea, care este a neamului.

Președ Bălășescu

Lacrima unui German.

Pr. c. Părinte, stim. Doamnă! Profund îndurerați de sfâșietoarea veste, vă rugăm să primiți sincere condoleanțe și — toată admirația pentru acela, care unind vorba cu fapta, și dând un exemplu sublim în aceste vremuri de egoism, — a intrat în vecinicie în rândul eroilor neamului, luptând pentru o cauză nobilă, în sfințenia căreia a crezut cu îndârjire. Orăștie, 8 Febr. 1937,

Eduard Spell și soția

Odorheiu. — Cucerniciei Voastre Bunul D-zeu să Vă dea mângâiere, iar neamului mulți preoți Moța cu urmași ca Ionel. Eu nu l-am cunoscut pe eroul mort, dar am suflet românesc din sufletul propagat de Sf. Voastră. Prin căderea lui la datoria naționalistă, s'a dat exemplul românesc de jertfă pentru o idee.

Peste jertfa lui și a Sf. Voastre, Dumnezeu să aducă zorile unei Românii mai însufletite.

Octav. M. Dobrotă
Dir. Gazetei „Glas Românesc"

Orăștie. — Acum când și ultima licărire de speranță s'a spulberat, — când este sigur că scumpul, vrednicul și de toată suflarea cinstită românească și creștinească admiratul fiu al D-voastră, Ionel, al nostru simpatic și drag — al Orăștienilor — s'a stins — ca lumina unui comet — ce prea puțin ne-a dăruit strălucirea — fie-ne îngăduit — ca din adâncul sufletului nostru — să vă prezentăm cele mai sincere condoleanțe, rugându-vă să credeți că împărtășim durerea D-voastră ca și când ar fi propriul nostru copil.

D-zeu Preasfântul să Vă mângâie și să vă dea putere de a suporta și această sarcină.

Familia Dr. Deac.

Brad. — Profund impresionați și îndurerați de neașteptata veste a morții fiului Dvs. iubit și fiu ales al neamului nostru, care legase atâtea speranțe de el și al cărui gol, în viitor cu greu se va putea înlocui, — Vă transmitem adânc simțitele noastre condoleanțe.

Olimpia și Gh. Pârvu, prof.

Sânnicolaul-Mare. — Aci la graniță și noi suntem cernîți de durere. Ionel Moța ca și Aurel Vlaicu, este eroul Neamului. Sufletul lui n'a murit, ci s'a înălțat la ceruri pentru izbăvirea neamului nostru.

Dir. Bucurescu

Orăștie. — Primiți afectuoase condoleanțe pentru pierderea ireparabilă ce o încercați prin trecerea dela noi în rândul drepților a celui ce v'a fost mai scump pe pământ.

Eroul legendar de pe pământ ce ne lasă sublimul exemplu de apărarea „Crucii" cu prețul vieții sale, este proslăvit azi în cântece de Heruvimi în ceruri.

Familia Căpitan Mocanu

Brașov. — Am primit cu adâncă îndurerare vestea sacrificiului eroic al prietenului Ionel Moța. Il stimam, admiram și iubiam toți cei, cari suntem convinși că „România Mare" trebuie să devină și o „MARE ROMÂNIE", mare prin CINSTE, prin SIMȚUL DATORIEI, prin SPIRITUL DE JERFĂ pentru ea, — și cari vedeam în Ionel Moța unul din cei sortiți să ne ducă acolo!

Când a plecat în Spania, să dovedească lumii că și printre fiii neamului nostru există curaj și spirit de sacrificiu pentru o credință, în sufletele noastre l-am petrecut cu toții și rugam pe bunul Dumnezeu să-l aducă sănătos acasă și plin de isbândă.

Voința Celui de Sus, mai înțelept și mai bun decât noi toți, a fost alta.

In clipele acestea de grea încercare, toată suflarea românească e alături de Dv., de soția lui și de copilașii lui și roagă fierbinte pe bunul Dumnezeu să Vă dea tărie și mângâere.

Zeno Oprea.

Iași. — Cu inima sfrobită, bărbatul meu și cu mine, Vă rugăm să ne îngăduiți nu a încerca să Vă consolăm (aceasta nu se poate), dar a plânge împreună cu Dv. pe eroicul Dv. fiu Ionel.

L-am cunoscut de când a venit în orașul nostru, ne-am dat seama în curând ce fire deosebită era și cu cât a trecut timpul, am învățat mai bine a-l aprecia. Era pentru noi *omul perfect*, în care ne părea că găsim mai multă desăvârșire decât e dat oamenilor să întrunească. Era în el par'că o licărire divină și o curățenie de suflet îngerească.

Mare ne era bucuria, când îl puteam avea câteva ceasuri în casa noastră și iată că de acum nu vom mai cunoaște această bucurie!

Să trăiesc sute de ani și n'am să uit ziua de 23 Decemvrie 1924! Ionel Moța și cu tovarășii săi, întemnițați la Galata, declaraseră de vre-o șase zile greva foamei. Nici o încercare de a străbate la ei și a-i îndupleca să renunțe la hotărârea lor nu reușea. Atunci Dna Cuza și cu mine ne-am hotărât să mergem noi la Galata și să ne rugăm de ei să înceteze greva. Zadarnic! N'au vrut să ne primească nici pe noi.

Pătrunzând însă fără veste în cancelaria închisorii, l-am găsit acolo tocmai pe Ionel Moța, în haina românească, curată ca și sufletul lui, iar un val de raze pătrunzând ca prin minune în mohorâta închisoare alcătuiau în jurul lui un adevărat nimb: închisoarea se prefăcuse într'un nou Tabor. Era, se vede, aureola martirului pe care a trebuit să-l îndure ani de-arândul și care a culminat acum în moartea lui eroică.

Poate nimeni nu-i în măsură ca noi să înțeleagă nemărginita Dv. durere. Și noi am avut un copil adorat bun, frumos, curat, cum rar e dat să fie pe lumea asta. După ce am crescut o mare, la 18 ani, a vrut bunul Dumnezeu să ni-o ia la El, lăsându-ne singuri pe lume, fără nici o mângâiere. Și sunt acum 16 ani trecuți de când trăim așa. De aceea Vă cerem îngăduința de a înfrăți durerea noastră cu a dumneavoastră.

Noi am ajuns la credința că un suflet prea mare, prea curat, nu poate sta multă vreme într'un trup omenesc. O întărire a acestei credințe ne pare însăși viața de om a Mântuitorului.

Dar sângele martirilor pentru Hristos n'a curs nici când în van. Dacă n'ar fi fost martirii din primele veacuri, — Creștinismul de bună seamă nu ajungea la mărirea, pe care a cunoscut-o.

Tot așa și acum: martirii noștri nu vor fi murit înzadar, ci prin jertfa lor — după cum așa de bine vă spune Ionel Moța în scrisoarea lui de rămas bun — ei vor aduce Bisericii lui Hristos și Țării noastre un bine cu mult mai mare, decât orice ar fi putut face în restul vieții.

Și Sf. Maria Fecioară a trebuit să vadă jertfa Fiului Ei și mare îi este slava. Ea vă va ajuta în atât de groaznica încercare pentru bietele puteri omenești.

Dzeu să vă aibă în sfânta sa pază și să vă aline durerea, pe care tot ce-i om de bine în această țară, o simte alături de Dvoastră.

Clemence Șumuleanu

Deva. — Ionel Moța a căzut pe câmpul de onoare. Marele român în patriotismul lui a simțit că în Spania se decide viitorul țării noastre! Te mângâie, că moartea lui face cinste neamului românesc.

Deva, Febr. 1937.

Farmacist Mr. Lt. Virgil Albesan

Romos. — Am plâns și eu odată cu DV. și sunt adânc îndurerat de nenorocirea care v'a lovit și ne-a lovit. Acum însă plânsul nu mai poate schimba nimic. Destinul s'a împlinit. Ionel Moța, prin jertfa sa, se așează în rândul lui Horia, Cloșca și Crișan și Avram Iancu și începe o epocă nouă în istoria Românilor.

Dumnezeu să vă dea destulă tărie să puteți suporta durerea acestei pierderi, iar noi, legionarii, vom căuta să-i fim vrednici urmași.

Inv. Iordache Popa

„Mântuitorul lumii

a ales pe cei mai buni fii ai popoarelor, spre a-i da jertfă", — ce nu va fi înzadar...

Glas din viteaza Muntenie, pentru zilele acestea...

— PĂRINTELUI I. MOȚA —

Părinte al tuturor durerilor!.. Sortit ai fost să dai țării un mare fiu și să primești în schimb o groaznică lovitură!

Moarte de erou legendar, moarte de Prinț al Crucii a avut Ionel Moța. El s'a înaripat aci, a străbătut mări și țări, pentru a da luptă cu Satan, pe locul unde a văzut lumina zilei marele nostru Împărat, stăpânul Traian.

Din înaltul Cerului, Mântuitorul lumii, îngrijat poate de cele ce a văzut pe pământ, a ales dintre oameni pe cei mai buni fii ai popoarelor creștine, spre a-i da jertfă, așa cum pe sine s'a dat...

De aci, dela noi, a ales un fiu de preot, unicul lui fiu, care, crescut la înalta școală a sufletului creștin, ajunsese unul din cei mai buni fii ai neamului. El s'a jertfit, împreună cu un suflet gemen al său, pentru cruce, pentru ca noi să ne deșteptăm, cutremurându-ne!

Adevărat!

Tot neamul s'a cutremurat. Lacrimile nu mai contenesc, durerea nu se mai poate stăpâni, și plângem, — plângem mereu moartea Cavalerului cruciat!

Moartea lui este — deșteptarea României!

De 16 ani Ionel Moța cu ai lui, a strigat deșteptarea! Pentru acest strigăt, și în vreme-ce el, fala neamului nostru, durmea pe patul pușcăriilor românești, nemâncat, înghețat și lovit în sufletul său, tâlhari cari pregăteau distrugerea noastră prin oficinele lor, erau „decorați" și beau șampanie pe sângele nostru, pe viața noastră, împreună cu toate cozile de topor!..

Acesta este tristul adevăr.

Ionel Moța a împletit, prin moartea sa, eternul cu sublimul, lăsând în urmă eterne regrete, dar și o mare hotărîre de luptă, pentru izbânda adevărului și a dreptății!

Pornind dela Decebal cel iubitor de țară, dăm peste atâța eroi, ca: Ioan Vodă cel Cumplit, Mihai Viteazul, Horia, Cloșca și Crișan, Avram Iancu și alții, ca să ajungem în anul 1937 la Ionel Moța și Vasile Marin...

Nu s'a pus punct! Vor urma și alții! Pentrucă duhul lor va fi străbătut demult spațiile, picurând în noi suflet din sufletele lor chinuite, dar sfințite prin jerfirea ființei pentru o idee.

Supremul devotament!

Dacă luceafărul a apus, — a produs și împrăștiat atâta lumină în drumul său, încât a luminat peste veacuri drumul neamului.

Ionel Moța prin moarte a împlinit porunca ce spune, că omul nu este creat pentru clipita vieții în timp și spațiu, ci pentru infinit și vecinicie.

Părinte bun, sus inima! Știu că este mare jalea ce v'a cuprins, știu că este peste putere omenească aceea ce încercați, dăr gândiți-vă că Ionel, fiul, a simțit ceva peste noi, — și aveți acum chemarea de a ridica în locul lui, aci, steagul pentru care el a murit acolo!

Pitești, Februarie 1937.

Gh. Rădulescu Tabacu.

Pentru cetitori!

Rugăm ca: toate scrisorile cu articole, sau cu știri pentru pus în foaie, să se trimită numai pe adresa:

Redacția „Libertatea", Orăștie, jud. Hunedoara

Aci ele se revăd, se pregătesc, pentru pus în foaie și se vor da la tipar. Cei ce trimit pe altă adresă, își întârzie ajunsul scrisorii la scop.

Toate cererile de abonament, ca și banii pentru foi, pentru schimbat de adrese, ș. a., să se trimită pe adresa:

Admin. „Libertatea" Moța, București, I.
Calea Victoriei 63.

NOUTĂȚI

Ducesa d'Athol în România. Insoțită de două prietene, ducesa d'Athol, care e deputat în parlamentul englez, — ne-a cercetat în săptămâna trecută țara. Peste tot, la București, ca și la Cluj, ea a fost cu mare căldură primită, și sărbătorită de asociațiile femenine, culturale și naționale. I s'a arătat în felul acesta recunoștința noastră pentru apărarea, pe care ea a înțeles totdeauna să ne-o iea, ori de câte ori alți deputați englezi cereau revizuirea granițelor noastre în favorul Ungurilor.

*

Dunărea amenință cu revărsarea. In zilele din urmă apele Dunării s'au umflat nespus de mult și amenință cu revărsarea. Comunele și orașele așezate aproape de Dunăre au înștiințat guvernul de primejdia înecului. S'au luat astfel măsuri, spre a se preîntâmpina orice nenorocire și în acest scop mai mulți locuitori au fost evacuați din casele lor și s'au întărit cu saci de nisip digurile.

*

S'a oprit trimiterea de voluntari în Spania. Comisia instituită în Londra pentru chestiunile din Spania, a hotărât după îndelungate desbateri, să se oprească trimiterea de voluntari în Spania. Invoiala aceasta s'a făcut cu consimțământul tuturor țărilor interesate, dupăce delegatul francez a amenințat, că dacă nu încetează trimiterea de voluntari, apoi Franța va trimite în Spania două corpuri de armată și va pune capăt în cea mai scurtă vreme războiului intern de acolo.

*

Jan Șeba va fi rechiemat dela București Guvernul cehoslovac a hotărât să rechieme din postul său dela București pe d. Jan Șeba, care a scris lucruri vătămătoare într'o carte a sa despre țara noastră.

*

Preot sas dat în judecată. Preotul sas Adolf Bruckner din Miercurea Sibiului a fost dat în judecată, pentrucă la înmormântarea unui tânăr a rostit cuvinte jignitoare la adresa țării noastre și a conducerii ei. Se crede, că preotul dujmănos așezământului nostru de stat va fi pedepsit cum se cuvine.

—xox—

Vederi din viața legionară

Cuibul de legionari „Ion I. Moța" din Galați.

Un grup de flăcăi și fete din județul Cluj, fotografiați înainte unei troițe ridicată de legionari.

Pentru a putea acoperi prevederile noului budget, se vor pune o sumedenie de taxe nouă

Noul proiect de budget pentru anii 1937 – 1938 prevede la venituri și cheltuieli aproape cu două miliarde de lei mai mult, decât a fost budgetul cel vechiu.

Pentru a se putea acoperi această majorare de 2 miliarde, — trebuiesc căutate, bine înțeles, noi izvoare de venit, pe care guvernul crede că le găsește în fixarea unor taxe nouă pe țesăturile de bumbac, pe cafea, pe sârmă, pe sticle de bere și a mai departe.

Noile taxe vor scumpi chip firesc și mai mult viea deoarece fabricanții le vor ce asupra consumatorilor cei ce vor plăti oalele spar vor fi tot bieții cetățeni.

Desbaterea noului buget începe în parlament abia începutul lunii Martie, deo rece guvernul are de gând s treacă fără să lase prea m răgaz de discuție deputații

Ediția III-a din Calendarul nostr

Săptămâna trecută a început trimiterea calendarelor d ediția III-a de 8000 exemplare. Cei ce mai doresc încă, să sc CÂT MAI NEÎNTÂRZIAT la Redacția noastră dela Bucure

*

Prețul calendarului e:

1 Calendar 10 Lei.

Cine comandă 100 bucăți, le primește cu 8 lei buca trimise pe cheltuiala noastră.

50 – 100 bucăți cu 8 lei 50 bani bucata, trimise tot cheltuiala noastră.

20—50 bucăți cu 8 lei 50 bani bucata, dar trebue să adauge bani de porto, și anume 15 lei pentru pachetul 20—30 calendare, și 20 lei pentru pachetul de 30 – 50 calenda

5—20 bucăți, cu 9 lei bucata le trimitem tot noi, fără ne lua însă răspunderea dacă se rătăcesc pe poștă. Acei c vor să fie siguri că nu se pierd la poștă, e bine să adau încă 10 lei, spre a se trimite RECOMANDAT, când nu se pier

1—5 bucăți cu 10 lei bucata, la cari plătim noi po poștal simplu, nerecomandat. Cine vrea să fie sigur că nu pierde pachetul la poștă, să adauge 10 lei spre a le trim recomandat. — Depozitarii (vânzătorii) noștri, dacă au pl pe cele primite și mai cer, li se mai trimit încă.

Trimiteți cereri și bani la:

Administrația „LIBERTATEA" I. M
București I. Calea Victoriei 63.

TIPOGRAFIA ASTRA S. A.—CLUJ CALEA MOȚILOR 89.